

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 619/2024-57

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Mikáči s. r. o., Steinov dvor 2, Bratislava, proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava III č. k. B1-33K/33/2021-775 z 27. marca 2024 a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 4CoKR/52/2024-1022 z 18. júla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd označenými uzneseniami mestského a krajského súdu o vyhlásení konkurzu na majetok sťažovateľa. Napadnuté uznesenia sťažovateľ navrhuje zrušiť a vec vrátiť mestskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ tiež navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia mestského súdu.

2. Návrhom na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sa spoločnosť BTK – bývanie, teplo, klimatizácia, s.r.o. (ďalej aj „veriteľ“ alebo „BTK“), ako veriteľ sťažovateľa podnikajúceho pod obchodným menom [REDAKOVANÉ], domáhal vyhlásenia konkurzu na jeho majetok. Návrh na vyhlásenie konkurzu odôvodňoval platobnou neschopnosťou sťažovateľa vyplývajúcou z existencie judikovanej pohľadávky vo výške

672 075,06 eur s príslušenstvom. V návrhu ako ďalšieho veriteľa dlžníka označil spoločnosť Peva fin s. r. o. (ďalej aj „veriteľ 2“ alebo „Peva fin“), ktorý eviduje voči sťažovateľovi pohľadávku vo výške 53 629,50 eur na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo 17. februára 2021 medzi BTK ako postupcom a ním ako postupníkom.

3. Okresný súd uznesením č. k. 33K/33/2021-126 z 21. júla 2021 začal na základe veriteľského návrhu konkurzné konanie na majetok sťažovateľa. Uznesením z 19. augusta 2021 vyzval dlžníka, aby sa k návrhu vyjadril, osvedčil svoju platobnú schopnosť a uviedol, či súhlasí s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania podľa § 19 ods. 1 písm. a) bodu 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“).

4. Po reforme súdnej mapy príslušný mestský súd uznesením č. k. B1-33K/33/2021-619 zo 14. júna 2023 potvrdil pristúpenie ďalšieho veriteľa iTRUST Legal, s. r. o., a uznesením č. k. B1-33K/33/2021-706 z 15. januára 2024 veriteľa Peva fin. Pojednávanie bolo nariadené na 25. marec 2024.

5. Napadnutým uznesením mestský súd vyhlásil na majetok sťažovateľa konkurz. V napadnutom uznesení mestský súd posúdil splnenie podmienok na vyhlásenie konkurzu a uviedol, že navrhovateľ (BTK) v zmysle zákona o konkurze preukázal, že má voči sťažovateľovi ako dlžníkovi splatnú judikovanú pohľadávku. Naopak, sťažovateľovi sa nepodarilo túto pohľadávku žiadnym spôsobom spochybníť. Subjektívny pocit dlžníka o neadekvátnosti pohľadávky nie je v danom prípade relevantný. Vo vzťahu k veriteľovi Peva fin mestský súd zhrnul, že zmluva o postúpení pohľadávky bola uzavretá 17. februára 2021, návrh na vyhlásenie konkurzu bol podaný 14. júla 2021, z čoho je zrejmé, že v súlade s § 3 ods. 2 zákona o konkurze už nejde o jednu pohľadávku. Peva fin v návrhu na pristúpenie do konania prostredníctvom potvrdenia znalca preukázal, že pohľadávku voči dlžníkovi riadne eviduje v rámci svojho účtovníctva. Mestský súd konštatoval, že nie je jeho úlohou v tomto štádiu konania zaoberať sa riešením spornosti pohľadávky či vykonávať dokazovanie o jej existencii. Danú skutočnosť je povinný osvedčiť navrhovateľ. Pokiaľ aj dlžník namietal nedoručenie oznámenia o postúpení pohľadávky, uvedená okolnosť nemá vplyv na rozhodnutie v konkurznom konaní. Navyše, dlžník za takej situácie mohol plniť BTK, v dôsledku čoho by svoj dlh splnil, čo sa však nestalo.

6. V ďalšej časti napadnutého uznesenia mestský súd pristúpil k posúdeniu platobnej schopnosti dlžníka na podklade ním predložených dokladov. Dlžník v zozname peňažných záväzkov uviedol, že má jedného veriteľa – HBR Slovakia, s.r.o., a súčasne predložil potvrdenie, podľa ktorého s ním vedie rokovanie o splatnosti pohľadávky. Zo zoznamu bankových účtov vyplynulo, že všetky jeho bankové účty boli z dôvodu vedenej exekúcie zrušené. V zozname pohľadávok dlžník uviedol, že eviduje pohľadávku voči navrhovateľovi (BTK) v celkovej výške 1 169 685,16 eur. Ďalej z predloženej informácie vyplynulo, že dlžník disponuje finančnou hotovosťou v sume 2 523,18 eur. Celková hodnota majetku dlžníka teda predstavuje sumu 1 172 208,34. eur. Okrem toho dlžník uviedol, že má vo vlastníctve nehnuteľnosti, ktorých hodnota podľa znaleckého posudku je 1 820 000 eur a ďalšie nehnuteľnosti, ktorých hodnota je odhadom 550 000 eur. Okrem toho disponuje ešte hmotným majetkom (napr. vybavenie a zásoby lekárne). Naproti tomu navrhovateľ uviedol, že jeho pohľadávka ku 19. marcu 2024 predstavuje sumu 2 422 072,16 eur.

7. Mestský súd vo vzťahu k sťažovateľom uvedeným pohľadávkam, ktoré má voči navrhovateľovi, poukázal na to, že tieto neboli uhradené, na ich vymoženie nie je vedené žiadne súdne konanie a podľa vyjadrenia právneho zástupcu BTK sú premlčané. Pokiaľ dlžník tvrdil konkrétnu hodnotu nehnuteľností, mestský súd poukázal na to, že žiaden znalecký posudok v konkurznom konaní sťažovateľ nepredložil. Na základe uvedeného preto mestský súd vyhodnotil, že záväzky dlžníka nie sú reálne kryté jeho finančným majetkom, a uzavrel, že dlžník neosvedčil svoju platobnú schopnosť.

8. V závere mestský súd uviedol, že argumentáciu o zneužití práva (umelé vytvorenie dvoch veriteľov postúpením časti pohľadávky) vyhodnotil ako nedôvodnú, i keď pripustil, že postup veriteľov je koordinovaný so zrejým cieľom vyhlásiť na majetok dlžníka konkurz. Na druhej strane ani po uplynutí takmer troch rokov (od podania návrhu po vyhlásenie konkurzu) dlžník nevykonal úprimnú snahu o splatenie svojich záväzkov voči veriteľom. V tejto súvislosti mestský súd označil rokovania dlžníka s veriteľom HBR Slovakia, s.r.o., v trvaní podľa predloženého potvrdenia od 3. septembra 2021 za potencionálne špekulatívne.

9. Proti uzneseniu mestského súdu podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom argumentoval predovšetkým tým, že návrh na vyhlásenie konkurzu neobsahoval náležitosti podľa § 11 ods. 3 zákona o konkurze, teda nebola preukázaná pluralita veriteľov v čase podania návrhu. Tiež namietal, že oznámenie o postúpení mu nebolo doručené a že došlo v tejto súvislosti k falšovaniu verejnej listiny – doručenky.

10. Krajský súd napadnutým uznesením podľa § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) uznesenie mestského súdu potvrdil. Vo vzťahu k spochybňovaniu aktívnej vecnej legitímácie navrhovateľa, k neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky a jej rozporu s dobrými mravmi či zneužitiu práva a nejednoznačnému účtovaniu pohľadávky krajský súd zdôraznil, že je úlohou navrhovateľa osvedčiť pohľadávku natoľko, aby konkurzný súd nevedel rozsiahle dokazovanie o jej existencii. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že ani krajský súd nepovažoval pohľadávky veriteľov za sporné a argumenty dlžníka nehodnotil ako relevantným spôsobom spôsobilé spochybníť existenciu judikovaných pohľadávok. Pokiaľ dlžník namietal účelovosť postúpenia pohľadávky, krajský súd uviedol, že určenie motívu postúpenia pohľadávky nie jej obligatórnou náležitosťou a že v konečnom dôsledku nepredložil argument spochybňujúci existenciu, výšku či dôvod pohľadávky. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo 17. februára 2021 bolo preukázané splnenie podmienky podľa § 3 ods. 2 zákona o konkurze, t. j. 90 dní pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu (14. júl 2021) bola pohľadávka, ktorá patrila jednému veriteľovi (BTK) postúpená inému veriteľovi (Peva fin), a tým bola preukázaná pluralita veriteľov. Na uvedené splnenie zákonnej podmienky nemá vplyv tvrdenie o nedoručení oznámenia o postúpení pohľadávky.

11. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal, že pre vyhlásenie konkurzu neboli splnené podmienky, najmä pluralita veriteľov. Tvrdí, že jediná pohľadávka navrhovateľa BTK bola účelovo rozdelená a jej časť postúpená Peva fin. Navyše, o postúpení pohľadávky sa sťažovateľ dozvedel, až keď mu bol návrh na vyhlásenie konkurzu doručený na vyjadrenie. Oznámenie o postúpení pohľadávky, resp. doručenkou založenú v spise považuje sťažovateľ za sfalšovanú a v tomto smere podal aj trestné oznámenie.

12. Vo vzťahu k napadnutým uzneseniam sťažovateľ namieta, že mestský ani krajský súd sa jeho argumentmi v naznačenom smere dostatočne nezaoberali a nevzali do úvahy ním predložený dôkaz – znalecký posudok. Za nesprávny požíva záver o splnení podmienok pre vyhlásenie konkurzu, pretože tvrdí, že sa mu podarilo jednoznačne spochybniť pohľadávku Peva fin tým, že ak mu nebolo doručené oznámenie o postúpení pohľadávky, nemohol byť dlžníkom Peva fin, teda nie je zachovaná pluralita veriteľov podľa § 3 ods. 2 v spojení § 12 ods. 3 zákona o konkurze.

13. Okrem toho sťažovateľ namieta, že na celú pohľadávku je vedené aj exekučné konanie a že postúpenie časti pohľadávky z tohto dôvodu nemôže byť účinné. Navyše, táto okolnosť nebola zo strany navrhovateľa exekútorovi oznámená. Ani s touto argumentáciou sa všeobecné súdy v napadnutých rozhodnutiach vôbec nevysporiadali.

14. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tiež poukazuje na dĺžku konania, počas ktorej bol výrazne obmedzený vo svojich právach, najmä v práve pokojne podnikat'.

15. Namietané porušenie vlastníckych práv sťažovateľ odôvodňuje samotným výsledkom napadnutých uznesení, na základe ktorých má byť speňazený celý jeho majetok, keďže podniká ako fyzická osoba.

16. Návrh na odklad vykonateľnosti oboch napadnutých uznesení sťažovateľ odôvodňuje hroziacou a len ťažko napravitelnou ujmom v prípade ďalšieho vedenia konkurzu.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

17. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces spočívajúce v tvrdenom nezákonnom závere mestského a krajského súdu o splnení podmienok na vyhlásenie konkurzu na podklade veriteľského návrhu. Porušenie práv majetkového charakteru sťažovateľ odôvodňuje tým, že v dôsledku nezákonného konkurzu bude jeho majetok speňazený.

II.1. K napadnutému uzneseniu mestského súdu:

18. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

19. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ využil jemu dostupné právne prostriedky, na ktorých použitie bol oprávnený podľa ustanovení zákona o konkurze, ktorými sa domáhal

aj ochrany svojich základných práv. Proti napadnutému uzneseniu mestského súdu bol oprávnený podať odvolanie, o ktorom rozhodoval krajský súd, ktorý napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie na základe podaného odvolania aj vecne preskúmal a rozhodol o ňom napadnutým uznesením.

20. Oprávnením, ale aj povinnosťou krajského súdu vo vzťahu k napadnutému uzneseniu súdu prvej inštancie bolo v prípade zistenia zásahu do základných práv sťažovateľa týmto základným právam poskytnúť primeranú ochranu. V danej veci teda existoval orgán verejnej moci, ktorého právomoc poskytnúť základným právam sťažovateľa individuálnu ochranu predchádzala právomoci ústavného súdu. Za týchto okolností ústavný súd teda nemá oprávnenie preskúmať napadnuté uznesenie mestského súdu.

21. Vzhľadom na to, že na zabezpečenie účinnej ochrany svojich základných práv mal sťažovateľ k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy, bolo potrebné jeho ústavnú sťažnosť v tejto časti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu mestského súdu odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

II.2. K napadnutému uzneseniu krajského súdu:

22. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05).

23. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že materiálnymi podmienkami pre vyhlásenie konkurzu je platobná neschopnosť, pluralita veriteľov a dostatok majetku dlžníka. Súd pri osvedčovaní platobnej schopnosti neprihliada na záväzky, pri ktorých dlžník osvedčil ich spornosť. Dlžník okrem uvedeného musí mať aspoň dvoch veriteľov a zároveň nie je schopný plniť 30 dní po lehote splatnosti viac ako jeden, teda najmenej dva peňažné záväzky. Pluralita veriteľov je teda takou materiálnou podmienkou pre vyhlásenie konkurzu, ktorá musí byť splnená pred vyhlásením konkurzu, ako aj po vyhlásení konkurzu. Treťou podmienkou je dostatok majetku dlžníka na úhradu nákladov konkurzu.

24. Dlžník po doručení uznesenia súdu prvej inštancie z 19. augusta 2021, ktorým bol vyzvaný na osvedčenie svojej platobnej schopnosti, založil svoju obranu v konaní na nesplnení podmienok na vyhlásenie konkurzu spočívajúcu v absencii plurality veriteľov. Zároveň namietal, že pohľadávky označených veriteľov neuznáva, tieto považuje za sporné, a to práve z dôvodu nedoručenia oznámenia o postúpení pohľadávky.

25. Pokiaľ ide o pluralitu veriteľov v konaní, odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, že táto podmienka bola splnená. Navrhovateľ preukázal existenciu svojej judikovanej pohľadávky a rovnako ďalší veriteľ, ktorého pristúpenie do konania súd povolil, preukázal svoju pohľadávku spôsobom zodpovedajúcim zákonu o konkurze [§ 12 ods. 2 písm. c) zákona o konkurze]. Naopak, dlžník neosvedčil spornosť pohľadávky navrhovateľa ani Peva fin. Krajský súd sa stotožnil so záverom mestského súdu o tom, že ak by aj oznámenie o postúpení pohľadávky nebolo sťažovateľovi doručené, táto okolnosť nemá vplyv na existenciu pohľadávky z hľadiska konkurzného konania. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia zdôraznil, že v tomto prípade išlo o judikovanú pohľadávku, ktorej existenciu či výšku sa sťažovateľovi nepodarilo

spochybníť. Dlžník svoju obranu proti tejto pohľadávke založil iba na tvrdeniach, že ide o účelové postúpenie pohľadávky v snahe umelo vytvoriť pluralitu veriteľov a také konanie je potrebné považovať za výkon práva odporujúci dobrým mravom, ktorému nemožno poskytnúť právnu ochranu.

26. Následne krajský posúdil aj osvedčenie platobnej schopnosti sťažovateľa zo strany mestského súdu a rovnako dospel k záveru, že reálny majetok dlžníka nekryje jeho pohľadávky.

27. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia nevyhodnotil argumentáciu sťažovateľa ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie napadnutého rozhodnutia dostatočne objasňuje skutkový a právny základ prerokovávanej veci, primeraným spôsobom reflektuje na odvolacie námietky sťažovateľa, pričom spôsob jeho odôvodnenia nie je v rozpore so zárukami vyplývajúcimi zo základného práva na súdnu ochranu a nemožno mu vyčítať arbitrárnosť. Záver krajského súdu o splnení podmienok na vyhlásenie konkurzu na majetok sťažovateľa ústavný súd považuje za dostatočne odôvodnený a ústavne udržateľný.

28. Ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľom namietanú aktívnu vecnú legitimáciu posudzoval už mestský súd, keď povolil vstup do konania postupne ďalším veriteľom – Peva fin a iTRUST. Sťažovateľ cyklicky argumentuje, že oznámenie o postúpení pohľadávky mu nebolo doručené, čoho následkom má byť, že Peva fin nemôže byť považovaný za jeho veriteľa. Na uvedenú námietku opakovane a relevantným spôsobom reagovali súdy v napadnutých rozhodnutiach. Z napadnutých rozhodnutí vyplýva, že všeobecné súdy skúmali, či nadobúdateľ pohľadávky (Peva fin) spĺňa hmotnoprávne a procesnoprávne podmienky na vstup do konkurzného konania, pričom splnenie hmotnoprávnych podmienok dokladá predložením listiny preukazujúcej prevod pohľadávky a pre naplnenie procesnoprávnych podmienok sa vyžaduje, aby prevodcovi pohľadávky svedčilo postavenie účastníka konkurzného konania a podaný návrh spĺňal zákonné náležitosti. Ústavný súd súhlasí aj so záverom odvolacieho súdu, že prípadné neoznámenie o postúpení pohľadávky dlžníkovi nemá vplyv na platnosť prevodu pohľadávky, toto oznámenie má význam z hľadiska určenia osoby, ktorej má dlžník plniť (IV. ÚS 363/2022).

29. Na základe uvedeného ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

30. Pokiaľ sťažovateľ v odôvodnení ústavnej sťažnosti mimo petitu namietal neprimeranú dĺžku konkurzného konania, ústavný súd túto námietku považoval iba za súčasť sťažnostnej argumentácie (m. m. II. ÚS 147/2018, II. ÚS 655/2014).

31. Vyslovenie porušenia čl. 152 ústavy neprichádzalo do úvahy nielen z dôvodu vylúčenia konštatovania porušenia základného práva sťažovateľa zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj na základe už judikovaného právneho názoru, podľa ktorého v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o porušení základných práv a slobôd upravených v druhej hlave ústavy, a nie aj o porušení tých článkov ústavy, ktoré vytvárajú síce právny základ ochrany základných práv a slobôd upravených v druhej hlave ústavy, ale o ich porušení je ústavný súd oprávnený rozhodovať v iných druhoch konania pred ústavným súdom. Uvedený článok ústavy

neformuluje žiadne základné právo ani slobodu účastníka konania, preto ústavný súd nemôže v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vysloviť jeho porušenie.

32. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa (odklad vykonateľnosti).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. novembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu